

Onderwerp: Verstedelijkingsstrategie 2030/2050 Metropoolregio Amsterdam:
Verzoek tot onderschrijven Verstedelijkingsconcept MRA

Datum: 30 november 2021

Portefeuillehouder: L. Scholten

Team: Ruimtelijk Beleid

Steller: P.H.J. van de Mortel
+31 203144771
Peter.van.de.Mortel@diemen.nl

Gevraagde beslissing

De eindversie van het Verstedelijkingsconcept MRA d.d. 3 november 2021 te onderschrijven.

Relevante achtergrondinformatie

Voorgeschiedenis

Voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA) wordt in een samenwerking van het Rijk, de provincies Noord-Holland en Flevoland, de deelnemende gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam een Verstedelijkingsstrategie opgesteld. Deze Verstedelijkingsstrategie vormt het integrale ruimtelijke beleidskader voor de verdere ontwikkeling van de Metropoolregio Amsterdam in de periode tot 2050. Met de Verstedelijkingsstrategie zetten de MRA en het Rijk gezamenlijk een koers uit voor de grote opgaven die spelen op de middellange (2030) en lange termijn (2050) in het MRA-gebied (o.a. woningbouw, duurzame energie en warmte, landschap, biodiversiteit, klimaatadaptatie, circulaire economie, bereikbaarheid, gezonde leefomgeving). De Verstedelijkingsstrategie vormt de basis voor nadere afspraken met het Rijk in de vorm van een Verstedelijkingsakkoord met het nieuwe kabinet. De gemeenten (en provincies) behouden hierbij de eigen bevoegdheden als het gaat over de besluitvorming met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen in de eigen gemeente zoals de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

De Verstedelijkingsstrategie zal bestaan uit drie onderdelen: een Verstedelijkingsconcept, een fasering en een Investeringsstrategie. Het nu voorliggende Verstedelijkingsconcept vormt de inhoudelijke basis van de Verstedelijkingsstrategie.

Een eerste versie van het Verstedelijkingsconcept is in het voorjaar van 2021 gedeeld met alle deelnemende partijen met de mogelijkheid om een eerste reactie te geven.

Daarna is voor de zomer een tweede versie van het Verstedelijkingsconcept aangeboden met de mogelijkheid voor de gemeenteraden en provinciale staten om wensen en opvattingen in te dienen. In deze versie was een hoofdstuk over de fasering in hoofdlijnen toegevoegd.

Door het college is namens de gemeenteraad een reactie gegeven op de 2^e versie van het Verstedelijkingsconcept bij brief van 8 juli 2021, zie bijlagen. Aan deze reactie was een gezamenlijk standpunt namens de Amstelland-Meerlanden (AM) gemeenten toegevoegd. De AM-gemeenten vallen binnen het deelgebied Zuidflank MRA en trekken daarin samen op.

Concrete aanleiding

Door het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie is een brief verzonden naar alle deelnemende colleges, gemeenteraden, Provinciale Staten en het Dagelijks Bestuur van de Vervoerregio Amsterdam om versie 3 (de eindversie) van het Verstedelijkingsconcept te onderschrijven, zie bijlagen. Daarmee spreken partijen ook de intentie uit om deze gezamenlijke koers te vertalen naar toekomstige eigen beleidsinstrumenten.

Bij de aanbiedingsbrief en de eindversie van het Verstedelijkingsconcept zit een Nota van beantwoording (d.d. 3 november 2021), zie bijlagen. In deze nota wordt ingegaan op alle reacties die zijn ontvangen op de tweede versie van het Verstedelijkingsconcept.

Toelichting

Inhoud van de voordracht

De eindversie van het Verstedelijkingsconcept heeft in hoofdlijn dezelfde opbouw als de vorige versie. Na een korte toelichting op de plaats van het Verstedelijkingsconcept in het regionaal en rijksbeleid, de totstandkoming en het bestuurlijk proces volgt een samenvatting.

Het Verstedelijkingsconcept inclusief fasering in hoofdlijnen is onderdeel van een Verstedelijkingsstrategie 2030/2050 die daarnaast ook zal bestaan uit een Investeringsstrategie. Daarnaast wil de MRA in 2022 een Verstedelijkingsakkoord afsluiten met het nieuwe kabinet. De precieze inhoud en procedure voor de Investeringsstrategie en het Verstedelijkingsakkoord zijn nu nog niet bekend.

In het Verstedelijkingsconcept wordt daarna ingegaan op de kracht van de MRA, de urgentie van een integrale aanpak en de ambities. Deze ambities luiden als volgt:

- De hele metropoolregio laten profiteren van de groei
- Voldoen aan de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan woon- en werkmilieus
- Diversiteit en verbondenheid in de economie versterken
- Meer balans brengen in wonen en werken
- Zorgen voor een gezonde leefomgeving
- Bereikbaarheid en bereisbaarheid in de MRA bevorderen
- De uitstoot van broeikasgassen terugdringen
- Doorontwikkelen van het metropolitane landschap
- De regio klimaatadaptief inrichten
- De biodiversiteit vergroten.

Vervolgens wordt het Verstedelijkingsconcept uiteengezet waarbij apart wordt ingegaan op het groenblauwe netwerk in en om de stad en op vier belangrijke systemen die van cruciaal belang zijn omdat zij voorwaarden stellen aan de ruimtelijke ontwikkelingen, en andersom omdat zij daardoor ook aanpassing behoeven. Het gaat daarbij om het watersysteem, het ecologisch systeem, het mobiliteitssysteem en het energiesysteem.

Daarna wordt dit uitgewerkt voor zeven integraal te ontwikkelen gebieden (die elkaar deels kunnen overlappen). Voor Diemen zijn naast het deelgebied Zuidflank MRA ook de deelgebieden Oostflank (o.a. Almere/IJmeer), Amsterdam en Gooi- en Vechtstreek van belang en dan met name vanwege de Diemerscheg. Per deelgebied wordt aangegeven welke opgaven en vraagstukken vragen om inzet van rijk en regio en welke vooral een regionale inzet vragen. Het Verstedelijkingsconcept eindigt met een fasering in hoofdlijnen met drie tijdvakken: 2021-2030, 2031-2040 en 2041-2050.

In de bijlagen wordt een overzicht gegeven van de opgaven waarop de Verstedelijkingsstrategie een antwoord of oplossingsrichting formuleert, van de ontwikkel- en inrichtingsprincipes en van eerder gemaakte afspraken met het Rijk.

Tot 2030 wordt uitgegaan van de bouw van 175.000 woningen, met indien mogelijk een verhoging tot 220.000 woningen. Belangrijke woningbouw locaties liggen in Amsterdam (o.a. IJburg en Zuidoost), Almere (o.a. Pampus), Haarlemmermeer, in een aantal stadsharten en

bij OV-knooppunten. Na 2030 worden tot 2050 nog eens 150.000 nieuwe woningen geraamd.

Tot 2040 wordt een groei met 250.000 arbeidsplaatsen verwacht. Per deelgebied worden strategische lijnen aangegeven voor het versterken van het economisch profiel (blz. 43).

In het Verstedelijkingsconcept wordt ingezet op een meerkernige ontwikkeling om zo de menselijke maat, de eigen veelzijdige identiteit en ook het open landschap te behouden. Het belang van het behoud, het doorontwikkelen en ook het beheer van de scheggen komt op meerdere plekken terug in het Verstedelijkingsconcept.

Belangrijke andere aandachtspunten zijn de betaalbaarheid van de woningen, een toegankelijke en betaalbare bereikbaarheid en de woonwerkbalans in de hele regio (blz. 24 t/m 28). Daarnaast wordt het belang van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving meerdere keren benoemd. Voor leefomgeving en gezondheid wordt gebruik gemaakt van een analyse die is uitgevoerd door het RIVM (blz. 29 en 30).

Behoud van bedrijventerreinen voor bedrijfsfuncties is voor o.a. de Zuidflank een belangrijk punt. Bij het deelgebied Zuidflank MRA speelt de toekomstige ontwikkeling van Schiphol in relatie tot woningbouw en leefbaarheid een grote rol. Een integrale gebiedsaanpak wordt voorgesteld om te komen tot een goede balans tussen ruimte voor woningbouw, gezondheid, leefomgevingskwaliteit en de ruimte voor de luchtvaart.

Argumenten en keuzemogelijkheden

Reactie Diemen op Versie 2 van het Verstedelijkingsconcept en Nota van beantwoording

In de Nota van beantwoording (zie bijlagen) wordt ingegaan op de ontvangen reacties op tweede versie van het Verstedelijkingsconcept. Ook de reactie van de gemeente Diemen komt aan de orde in deze nota (blz. 57-60) en de reactie namens de AM-gemeenten (blz. 38-41). Op blz. 4 van de Nota van beantwoording staat een samenvatting van de belangrijkste inhoudelijke aandachtspunten uit deze ronde.

Belangrijk voor Diemen is dat het tekstvoorstel voor de Diemerscheg grotendeels is overgenomen. Alleen staat dit tekstdeel in het Verstedelijkingsconcept niet meer bij de Gooien Vechtstreek maar bij de Oostflank (blz. 86 en 87), waarschijnlijk vanwege de relatie met de IJmeerlijn. Dit had ook gekund bij de Zuidflank MRA waar Diemen deel vanuit maakt, maar het belangrijkste is dat de tekst er in staat. Behoud en ontwikkeling van de Diemerscheg is opgenomen bij de gebiedsgerichte afspraken met regionale inzet voor de Oostflank (blz. 88). Het investeren in de scheggen heeft prioriteit en zit in de periode tot 2030. Bij het groenblauwe netwerk wordt in het Verstedelijkingsconcept ingegaan op de inpassing van nieuwe infrastructuur (blz. 52). Het verbeteren van de bereikbaarheid van de scheggen komt daar ook aan de orde.

In hoofdstuk 4.7 bij het deelgebied Amsterdam staat onder de noemer van het openhouden en versterken van de groene scheggen en de metropolitane landschappen (blz. 102) als regio-afspraken de versterking van de recreatieve structuur door een kwaliteitsslag in de bestaande recreatiegebieden, met onder meer de aanpak van het achterstallig onderhoud in de gebieden van Staatbosbeheer (afspraken zijn in voorbereiding met recreatieschappen en Staatsbosbeheer). Dit is met name voor het Diemberbos een positieve ontwikkeling.

Voor veel punten met betrekking tot mobiliteit, waaronder het onderzoek en besluitvorming over de IJmeerlijn wordt doorverwezen naar het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBAB). In de fasering zit de voorbereiding van de IJmeerlijn voor 2030 en de aanleg na 2030.

Ter toelichting: de IJmeerlijn is op dit moment onderdeel van de MIRT-verkenning Amsterdam Bay Area. Daarin komen nu voor wat betreft de infrastructuur vooral de vervoerkundige en financiële aspecten van drie alternatieven aan de orde (IJmeer metrolijn, IJmeer metrolijn en wegverbinding, uitbreiding bestaand spoor). De ruimtelijke inpassing van de IJmeerlijn komt pas in een volgende fase van het MIRT-traject (de MIRT-verkenning) aan de orde. Het besluit om door te gaan naar de volgende MIRT-fase moet worden genomen in 2022. Zie hiervoor ook bijlage C van het Verstedelijkingsconcept (blz. 131-132). Voor Diemen is een weg door het IJmeer via de Diemer Vijfhoek naar het knooppunt Diemen onaanvaardbaar. Voor een metrolijn door de Diempolder aan de oostkant van Diemen Noord gaat de voorkeur uit naar een ondergrondse oplossing.

Met betrekking tot station Diemen Zuid is in het Verstedelijkingsconcept bij het deelgebied Zuidflank MRA opgenomen dat de OV-bereikbaarheid van OV-knooppunten behouden en versterkt moet worden vanwege de gebiedsontwikkeling bij deze OV-knooppunten (blz. 94 en 98). Dit sprinter-station staat nu wel goed op de kaarten.

Op de wens tot verlaging van de maximum snelheid op de A10 wordt geen antwoord gegeven. Deze optie wordt echter wel genoemd in de uitwerking van de ambitie voor een gezonde leefomgeving in het Verstedelijkingsconcept (blz. 30).

Voor de kleine ring (A10) en de grote ring (A5, A9, A10 Noord en Oost) wordt nu in het Verstedelijkingsconcept gesteld dat ze beiden nodig zijn (blz. 63). Een keuze daartussen wordt niet meer opportuun gevonden.

Verstedelijking rond het energieknooppunt Diemen wordt afwezen en voor de vestiging van nieuwe datacenters gaat de voorkeur van de MRA uit naar een nieuw cluster in Flevoland. Onduidelijk is volgens het Verstedelijkingsconcept welke rol de strategische locaties rond de bestaande centrales in Velsen, Hemweg, Diemen en Lelystad zullen innemen in het toekomstige energiesysteem (blz. 67).

Een aantal economisch relevante onderwerpen behoeft een nadere uitwerking, zoals het economisch profiel van de MRA en de deelregio's. De AM regio stelt een position paper Economisch Vestigingsklimaat op. Dit position paper brengt de economische kracht van de AM regio in beeld, selecteert de twee sterkste ecosystemen en legt de focus op drie locatiefactoren die bepalend zijn voor het aantrekkelijk houden, versterken en toekomstbestendiger maken van het economische vestigingsklimaat. De AM regio hanteert dit position paper als uitgangspunt voor het verder concretiseren van de strategische lijnen voor het versterken van het economisch profiel zoals opgenomen in paragraaf 3.1 van het Verstedelijkingsconcept

Reactie AM-gemeenten

De AM-reactie op de tweede versie van het Verstedelijkingsconcept en de beantwoording daarvan (blz. 38-41 Nota van beantwoording) gaan vooral over het doorlopen proces en over de problematiek rond Schiphol. Mede hierdoor is er nu een extra ronde ingelast langs de gemeenteraden en Provinciale Staten voor het Verstedelijkingsconcept.

Relatie met concept Omgevingsvisie Diemen 2040

Het Verstedelijkingsconcept sluit goed aan op de concept Omgevingsvisie voor de gemeente Diemen zoals die in ontwerp ter inzage heeft gelegen en, na verwerking van de ontvangen zienswijzen, in januari ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

De keuze in de Omgevingsvisie voor een gezond stedelijk dorp verbonden met een groen buitengebied past volledig binnen de ambities en de uitwerking daarvan in het Verstedelijkingsconcept. Het belang van een gezonde, veilige en aantrekkelijke (en duurzame) leefomgeving krijgt ook in de Omgevingsvisie veel aandacht. Binnen de bestaande kom wordt in de Omgevingsvisie ingezet om de schaars beschikbare ruimte te benutten voor maatschappelijke opgaven zoals betaalbare woningbouw en voorzieningen. Bij het OV-knooppunt Diemen Zuid worden kansen gezien voor een combinatie van wonen, werken en voorzieningen en ook de transformatie van de Gooiseweg komt aan de orde. Voor de bedrijventerreinen wordt uitgegaan van behoud van de bedrijfsfunctie, bij de profilering

kan worden aangesloten op de voorstellen in het Verstedelijkingsconcept. Natuur, recreatie, waterberging, klimaatadaptatie en duurzame energieopwekking zijn belangrijke onderwerpen voor het buitengebied. De verbetering van verbindingen (groen en rood) tussen de verschillende delen van Diemen en de omgeving van Diemen wordt ook belangrijk gevonden. Voor de IJmeerlijn wordt uitgegaan van goede landschappelijke inpassing met als primaire inzet een ondergronds tracé in de Diempolder langs Diemen Noord.

Het cluster van Vattenfall en Tennet in het buitengebied is een belangrijk energieknooppunt dat een belangrijke rol kan spelen in het toekomstige duurzame hybride energiesysteem.

Conclusie

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat een paar belangrijke punten van Diemen zijn overgenomen dan wel gehandhaafd. Het Verstedelijkingsconcept sluit goed aan op de eigen concept Omgevingsvisie. Het Verstedelijkingsconcept vormt geen belemmering voor de uitvoering van de Omgevingsvisie en voor de reeds in gang gezette ontwikkelingen, zoals in Holland Park, en ondersteunt deze ook.

Daarmee kan worden voldaan aan het verzoek vanuit de MRA om de eindversie van het Verstedelijkingsconcept te onderschrijven. Van belang is nu vooral om dit Verstedelijkingsconcept om te zetten naar goede afspraken met het Rijk en om gezamenlijk binnen de MRA de uitwerking en uitvoering op te pakken.

Gevolgen en risico's

Financieel

Niet van toepassing.

Juridisch

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is onderdeel van de ambities en krijgt ook veel aandacht in de beschrijving van de systemen voor de toekomst (water, ecologie, mobiliteit en energie).

Andere risico's?

Niet van toepassing.

Wat merkt de burger van de te nemen beslissing?

Het verstedelijkingsconcept heeft geen directe gevolgen voor de burger en ondernemer. Die zijn pas aan de orde nadat de voorstellen verder worden uitgewerkt en hierover ook nadere besluitvorming plaatsvindt in de gemeente(n).

Adviesraden

Niet van toepassing.

Opmerkingen over de uitvoering

Communicatie

Dit loopt via de MRA.

Participatie

Dit loopt via de MRA.

Projectmatig

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie d.d. 8-11-2021
- Eindversie Verstedelijkingsconcept MRA d.d. 3-11-2021
- Nota van beantwoording d.d. 3-11-2021
- Reactiebrief gemeente Diemen op 2e versie Verstedelijkingsconcept d.d. 8-7-2021

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris a.i.
T. Kemper

de burgemeester,
E. Boog

Onderwerp: Verstedelijkingsstrategie 2030/2050 Metropoolregio Amsterdam:
Verzoek tot onderschrijven Verstedelijkingsconcept MRA

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 30 november 2021;

Gelet op

Het verzoek vanuit het Bestuurlijk Kernteam MRA Verstedelijkingsstrategie d.d. 8 november 2021 en de daarbij gevoegde stukken;

Besluit

De eindversie van het Verstedelijkingsconcept MRA d.d. 3 november 2021 te onderschrijven.

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 27 januari 2022,

De voorzitter,

De griffier,